

Lausunto pelastuslakiin.

Pelastuslakia on tarkoitus muuttaa ja täsmentää siten, että esimerkiksi öljy- ja aluskemikaalivahinkojen torjuntaa, pelastustoimeen kuuluvan ulkomaille annettavan avun ja pelastustoimeen kuuluvan kansainvälisen avun vastaanottamista, paloilmoittimien aiheuttamista erheellisistä ilmoituksista perittäviä maksuja, pelastustoimen sivutoimisen henkilöstön ja sopimushenkilöstön koulutusta sekä väestönsuojien rakentamista Väestönsuojeluun liittyvien säännösten systematiikkaa selkeytettäisiin.

Yksityiskohtaiset huomiot:

Pelastuslain 6 §:n muuttaminen siten, että avotulen teko kielletään myös ruohikkopalovaroituksen aikaan on kielletty on perusteltu ja tarkoituksenmukainen muutos.

Pelastuslain 33.2 §:n muuttaminen siten, että tarkoituksenmukaisin yksikkö ei välttämättä olisi aina nopein tai lähin yksikkö vaan tarkoituksenmukaisuutta arvioitaessa voitaisiin kiinnittää huomiota henkilöstön ammattitaitoon, erityiseen kalustoon ja osaamiseen sekä pelastustoiminnan kustannuksiin milloin se ei oleellisesti viivytä avun saantia. Siten on perusteltua muuttaa ko. kohta siten, että momentista poistetaan viittaus lähimpään yksikköön.

35 §. Johtaminen yhteistoimintatilanteessa. Lain 35 pykälään esitetään lisättäväksi uusi 3 momentti, jonka mukaan öljy- ja kemikaalivahinkojen pelastustoimintaa varten perustettavaan johtoryhmään tulee kutsua ympäristöhallinnon nimeämä edustaja tai muuten varata tällaiselle edustajalle tilaisuus tulla kuulluksi. Asiantuntemusta ympäristönsuojelullisten näkökulmien huomioon ottamisessa saatetaan tarvita esimerkiksi tämän lain 40 §:n 1 momentin nojalla tehtävässä päätöksessä pelastustoiminnan lopettamisesta.

Pelastuslain 38 §:n 3 momentin 2 kohtaan esitetään otettavaksi säännös, jonka mukaan maakunnan pelastuslaitos osallistuisi tämän lain 38 §:ssä tarkoitettuun pelastustoimeen kuuluvan ulkomaille annettavan avun ja pelastustoimeen kuuluvan kansainvälisen avun vastaanottamisen edellyttämän valmiuden ylläpitoon. Pelastuslaitokset haluavat muistuttaa tässä kohdassa siitä, että pelastustoimen rahoituksen riittävyys huomioitaisiin tämän tehtävän osalta, koska tämä tehtävä on osittain uusi.

56 §. Pelastuslaitoksen koulutusvastuu ei ole muuttumassa, mutta pykälään on esitetty muutosta siten, että siinä säädetty riittävä koulutus täsmennettäisiin tarkoittamaan Pelastusopiston laatiman opetussuunnitelman mukaista koulutusta. Tämä muutos on kannatettava ja selkeyttää nykyistä järjestelmää.

Pelastuslaitokset haluavat kiinnittää huomiota kuitenkin vielä siihen, että edellä mainittujen muutosten lisäksi harkittaisiin myös pelastuslain 57 §:n täsmentämistä. Voimassa olevan pelastuslain 57.1 §:n mukaan pelastustoimintaan osallistuvalla pelastuslaitoksen päätoimiselta miehistöltä, alipäälystöltä ja päälystöltä vaaditaan virkaa tai tehtävää vastaava pelastusalan tutkinto. Myös muun henkilöstön osallistuminen pelastustoimintaan olisi pystyttävä varmistamaan. Esimerkiksi pelkästään pelastuslain valvontatehtävissä toimivan henkilöstön ja moniammatillisten työparien muodostamien yksiköiden toimiminen pelastustoimen tehtävissä olisi varmistettava myös vaadittavan koulutuksen osalta. Esitetyn 57.2 §:n mukaisesti pelastustoimintaan osallistuvalla sivutoimiselta ja sopimuspalokuntaan ja muuhun sopimuksen tehneeseen yhteisöön kuuluvalta henkilöltä vaaditaan Pelastusopiston opetussuunnitelman mukainen koulutus. Pelastuslaitokset esittävät, että ko. pykälä muutettaisiin siten, että se mahdollistaa myös muun päätoimisen henkilöstön osallistumisen pelastustoimintaan. 57.2 §:n voitaisiin muuttaa kuulumaan siten, että pelastustoimintaan osallistuvalla pelastuslaitoksen **muulta henkilöstöltä**, sivutoimiselta ja sopimuspalokuntaan ja muuhun sopimuksen tehneeseen yhteisöön kuuluvalta henkilöltä vaaditaan Pelastusopiston opetussuunnitelman mukainen **ja tehtävän edellyttämä koulutus**.

Voimassa olevan pelastuslain 64 §:n 1 momentin mukaan pelastustoimen viranomaisten on varauduttava toimintansa hoitamiseen poikkeusoloissa riittävin suunnitelmin ja etukäteen tapahtuvin valmisteluin kouluttamalla ja varaamalla henkilöstöä ja väestönsuojelun johto- ja erityishenkilöstöä poikkeusolojen tehtäviin, huolehtimalla johtamis-, valvonta- ja hälytysjärjestelmien perustamisesta ja ylläpidosta, varautumalla evakointeihin sekä huolehtimalla muistakin näitä vastaavista toimenpiteistä. Momenttia esitetään muutettavaksi siten, että varautumisvelvollisuus koskisi evakointien sijaan valmiuslain 121 §:ssä säädettyä väestön siirtämistä. Tarkennus on tarpeen, koska termi evakuointi ei sellaisenaan ole riittävän yksiselitteinen ja saattaa sekoittaa esimerkiksi tämän lain 36 §:ssä säädettyyn suojaväistöön, puolustustilalain (1092/1991) nojalla sotilasviranomaisen määräyksellä suoritettavaan väestönsiirtoon tai poliisilain (872/2011) nojalla poliisimiehen määräämään paikan tai alueen tyhjennykseen.

75 §: n mukaisten väestönsuojien rakentamiseen liittyen helpotusten myöntäminen on perusteluta rakennusluvan myöntävälle viranomaiselle.

Pelastuslaitokset esittävät, että 111 a §:n mukainen öljyvahinkojen jälkitorjunta voitaisiin sopia hoidettavaksi myös maakunnan toimesta, jos maakunnan kunnat ja maakunta näin sopivat.